

tilvejebringe det faktiske grundlag for sådanne partstvister.

Som eksempler på partstvister mellem staten og private kan nævnes spørgsmålet om, hvorvidt en virksomhed, som har fået tilskud af staten, er forpligtet til at tilbagebetale tilskuddet. Endvidere kan nævnes spørgsmålet om, hvorvidt staten er erstatningsansvarlig over for en virksomhed, eller om der er grundlag for, at staten søger en virksomhed draget erstatningsretligt til ansvar. Også spørgsmålet om, hvorvidt embedsmænd i den statslige forvaltning er forpligtet til at betale erstatning til det offentlige, må anses for en partsvist. Dette spørgsmål vil i øvrigt næppe have nogen praktisk betydning.

På den anførte baggrund vil lovforslagets § 4, stk. 4, kunne affattes på følgende måde:

"Undersøgelseskommissionen kan i øvrigt få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af, om der foreligger grundlag for, at det offentlige søger nogen draget til ansvar. En undersøgelseskommission kan dog ikke få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af spørgsmålet om ministres ansvar."

Forslaget indebærer, at kommissionen vil kunne få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af nærmere bestemte ansvarsspørgsmål. En kommission vil dog ikke kunne få til opgave at foretage retlige vurderinger til belysning af ministres politiske og/eller retlige ansvar, jf. bestemmelsens 2. pkt. sammenholdt med det i pkt. 4.2.1. anførte.

Efter bestemmelsens 1. pkt. vil en kommission kunne få til opgave at udtale sig om, hvorvidt der foreligger grundlag for at søge strafansvar gjort gældende mod involverede personer (bortset fra ministre), herunder personer, der ikke virker i den statslige forvaltning, og private virksomheder.

Efter bestemmelsen vil kommissionen endvidere bl.a. kunne få til opgave at udtale sig om, hvorvidt der foreligger grundlag for at søge disciplinært ansvar gjort gældende mod ansatte i den statslige forvaltning.

Kommissionen vil desuden kunne få til opgave at udtale sig om, hvorvidt der foreligger grundlag for, at det offentlige søger et ansættelsesretligt ansvar gjort gældende mod nogen uden for den statslige forvaltning, f.eks. direktionen og de øvrige ansatte i et statsligt aktieselskab. Kommissionen vil endvidere kunne få til opgave at udtale sig om, hvorvidt f.eks. bestyrel-

sesmedlemmer i statslige aktieselskaber har begået fejl eller forsømmelser, således at de pågældende af den grund bør afsættes. En forudsætning herfor er, at det offentlige har bestemmende indflydelse på disse spørgsmål. Denne forudsætning er i ændringsforslaget markeret ved udtrykket "det offentlige søgergjort gældende..." (fremhævet her).

Det, som er anført om karakteren af de retlige vurderinger og om udformningen af en undersøgelseskommissions ansvarskommissorium i pkt. 4.2.1. ovenfor, forudsættes også at gælde, selv om den personkreds, som de retlige vurderinger vil kunne omfatte, udvides.

Det typiske vil derfor være, at ansvarskommissoriet udformes således, at kommissionen har til opgave at udtale sig om, hvorvidt der må antages at være begået fejl eller forsømmelser, der kan give anledning til, at et ansvar af den karakter, der er fastsat i bestemmelsen, gennemføres mod nogen. Har en kommission fået et kommissorium af denne karakter, kan kommissionen - selv om den ikke finder grundlag for at søge et strafansvar eller disciplinært ansvar m.v. gjort gældende mod nogen - udtale sig om, hvorvidt det kan antages, at der foreligger fejl eller forsømmelser. Kommissionen kan i den forbindelse også udtale sig om, hvorvidt der efter kommissionens opfattelse foreligger grundlag for en tjenstlig tilkendegivelse eller tilsvarende reaktion.

4.3. Spørgsmålet om sagsoplysning.

4.3.1. Reglerne i lovforslaget.

Det fremgår af lovforslagets § 9, stk. 1, at enhver har pligt til at udlevere materiale til en undersøgelseskommission, når kommissionen anmoder om det.

Pligten gælder ikke i det omfang, der efter § 12 ikke er pligt til at afgive vidneforklaring om indholdet af materialet. Det er i den forbindelse præciseret, at materiale, der er udarbejdet af en minister eller embedsmand i embeds medfør, ikke kan nægtes udleveret under henvisning til, at den pågældende minister eller embedsmand efter § 12 ikke har pligt til at afgive vidneforklaring om indholdet af materialet.

I § 9, stk. 2, er der fastsat en tilsvarende pligt til skriftligt at redegøre for de forhold, hvorom kommissionen anmoder om de redegørelser, og til